

អគ្គនាយកដ្ឋានសុខភាពសត្វនិងផលិតកម្មសត្វ

ជំងឺប៉េស្តូឡេកអាហ្វ្រិក

**រៀបរៀងដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្រាវជ្រាវសុខភាពសត្វនិងផលិតកម្មសត្វ
ខែតុលា ឆ្នាំ២០១៨**

ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក

១. សេចក្តីផ្តើម

ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក ជាជំងឺឆ្លងច្រវែងដោយវីរុសលើត្រូក និងអាចឆ្លងរាលដាលយ៉ាងឆាប់រហ័សនៅ ក្នុងហ្វូងត្រូកតាមរយៈការចម្លងផ្ទាល់ ឬ ដោយប្រយោល។ វីរុស អាចរស់នៅបានយូរក្នុងផលិតផលសាច់ត្រូក ដែលមិនបានចម្អិន ដែលជួយដល់ការចម្លងជំងឺទៅតំបន់ថ្មីទៀត។ ជំងឺនេះអាចកើតមាននៅលើសត្វត្រូកព្រៃ ហើយវាផ្តនៃការចម្លងរវាងសត្វទាំងនេះ និងពពួកដង្កែទន់ (*Ornithodoros*) អាចបង្កជាភាពសាំញ៉ាំ ឬ ឈានទៅ បង្កាក់ការលប់បំបាត់ជំងឺ។ វីរុសប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក បណ្តុះចេញមកផ្សេងគ្នា ពីប្រភេទបង្កជំងឺច្រវែង ដែលអត្រា ស្លាប់ស្ទើរតែ១០០% ទៅប្រភេទដែលឆ្ងាយ ដែលអាចនឹងពិបាកក្នុងការធ្វើរោគវិនិច្ឆ័យ។ ជំងឺនេះគ្មានថ្នាំ បង្ការ ឬ ព្យាបាលទេ។

ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក ជាបញ្ហាដ៏ធំនៅក្នុងប្រទេសជាច្រើន។ បម្រែបម្រួលក្នុងដំណើរផលិតកម្ម និងសកល ភាវូបនីយកម្មដែលកើនឡើង បានបង្កើនហានិភ័យនៃការចម្លងជំងឺទៅក្នុងតំបន់ផ្សេងទៀត។ ការផ្ទុះជំងឺបាន កើតមាននៅអឺរ៉ុប អាមេរិកខាងត្បូង និងការីប៊ីន ហើយតម្លៃនៃការលប់បំបាត់ជំងឺមានកំរិតខ្ពស់។ ហ្វូងត្រូក នៅ ក្នុងប្រទេសម៉ាល់តា និងសាធារណៈរដ្ឋដូមីនីកាន ត្រូវបានបំផ្លាញទាំងស្រុងក្នុងពេលផ្ទុះជំងឺ។ នៅប្រទេសអេ ស្ប៉ាញ និងព័រទុយហ្គាល់ ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិកបានកើតមាននៅឆ្នាំ១៩៦០ ហើយការលប់បំបាត់ជំងឺទាំងស្រុង បានចំណាយពេលលើសពី៣០ឆ្នាំ។ ជំងឺ នៅកើតមាននៅលើកោះសាឌីនញ៉ា។ ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក ត្រូវបាននាំ ចូលទៅតំបន់ព្រំដែនអាស៊ីអឺរ៉ុបនៅឆ្នាំ២០០៧ ហើយបានឆ្លងរាលដាលយ៉ាងខ្លាំងក្នុងចំណោមត្រូកព្រៃ និង ត្រូកស្រុក។ វីរុសនេះ បានបង្កការផ្ទុះជំងឺលើត្រូក នៅប្រទេសចុងខាងលិចបំផុតនៃអឺរ៉ុបខាងកើត ហើយក៏ត្រូវ បានរកឃើញក្នុងត្រូកព្រៃក្នុងប្រទេសអ៊ីរ៉ង់ផងដែរ។

២. តិចិត្តសាស្ត្រ

ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក បង្កដោយវីរុសពពួក *Asfivirus* ក្នុងគ្រួសារ *Asfarviridae*។ មានវីរុសប៉េស្តូត្រូកអា ហ្វ្រិកប្រមាណជា២០សេណូទីប ត្រូវបានរកឃើញ ដែលភាគច្រើនមកពីវដ្តសត្វព្រៃនៅអាហ្វ្រិក។ វីរុស ដែល ត្រូវបាននាំទៅព្រំដែនអាស៊ីអឺរ៉ុបស្ថិតក្នុងសេណូទីប២ ចំណែកវីរុសដែលកើតមាននៅសាឌីនញ៉ា ស្ថិតក្នុងសេ ណូទីប១។

៣. ប្រភេទសត្វដែលទទួលជំងឺ

ប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិក បង្កជំងឺលើពពួកត្រូក។ ប្រភេទដែលអាចត្រូវបានចម្លង មានត្រូកស្រុក ត្រូកព្រៃនៅ ព្រំដែនអាស៊ីអឺរ៉ុប (*Sus scrofa scrofa*) ត្រូកព្រៃមានចែធំ (*Phacochoerus spp.*) ត្រូកព្រៃ (*Potamochoerus larvatus and Potamochoerus porcus*) និងត្រូកព្រៃយក្ស (*Hylochoerus spp.*)។ ត្រូកព្រៃយក្ស និងត្រូកព្រៃ ភាគច្រើនមិនមានរោគសញ្ញា ហើយត្រូវបានគិតថាជាអ្នកផ្ទុកវីរុសនៅអាហ្វ្រិក។

៤. សក្តានុពលនៃការចម្លងជំងឺលើមនុស្ស

មិនមានភស្តុតាងណាមួយដែលបង្ហាញថាវីរុសប៉េស្តូត្រូកអាហ្វ្រិកបង្កជំងឺលើមនុស្សទេ។

ជ្រូកស្រុក

ជ្រូកព្រៃអាស៊ីអឺរ៉ុប

ជ្រូកព្រៃចៃដន៍

ជ្រូកព្រៃ

ជ្រូកព្រៃយក្ស

គំនូសបំព្រួញទី១: ប្រភេទសត្វទទួលជំងឺប៉េស្តជ្រូកអាស្រ៊ីក